

Gemeente Tholen
t.a.v. College burgemeester en wethouders
Postbus 51
4690 AB THOLEN

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Besluit zeegroenten snijden	286344		

Middelburg, 31 maart 2023

Geacht college,

In oktober 2022 ontvingen wij uw reactie (kenmerk 544407) op ons besluit inzake het snijden van zeegroenten in 2023 (d.d. 13 september 2022). In de brief van uw college, inclusief de toelichting van wethouder Hoek op deze brief tijdens het bestuurlijk overleg van 12 januari 2023, komen herkenbare zorgen naar voren als het gaat om zowel de Zeeuwse traditie van het snijden van zeegroenten als de natuurkwaliteit van de Oosterschelde. Graag willen wij daarom het provinciale besluitvormingstraject middels deze brief toelichten.

Insteek Provincie Zeeland

De Zeeuwse traditie van het snijden van zeegroenten is een activiteit die in onze ogen onlosmakelijk verbonden is met de kwaliteit en beleving van de Oosterscheldenatuur: deze natuur vormt immers de basis van deze Zeeuwse traditie en is daarbij een belangrijk onderdeel van de beleving. Helaas gaat het niet op alle vlakken goed met de natuur van de Oosterschelde: dit blijkt onder andere uit de passende beoordeling van Bureau Waardenburg (2020) en uit de onlangs verschenen Natuurrapportage Zeeland 2022. Dit komt door meerdere factoren, waaronder diverse vormen van recreatie, visserij, de zandhonger en sinds kort ook de vogelgriep. Het snijden van zeegroenten is in onze ogen niet de leidende factor in dit geheel. Ondanks dat deze Zeeuwse traditie niet de leidende factor is, is het wel een factor waar we aandacht voor moeten hebben.

Aangezien er jaarlijks veel aanvragen binnenkomen om zeegroenten te mogen snijden en het aantal vergunningen beperkt is, wordt er al diverse jaren geloot over wie er zeegroenten mag snijden. Dit vergunningensysteem met een loterij is wat ons betreft beperkend en levert bij alle betrokken partijen frustratie op. Zoals ook uw college stelt is het daarom van belang om na te gaan hoe het behoud van deze traditie gestalte moet krijgen om verzekerd te zijn van een mooie nieuwe toekomst. Dit heeft centraal gestaan bij de besluitvorming van ons college op 13 september 2022. Deze toekomst willen wij samen met alle betrokken partijen, waaronder de gemeenten, de terreinbeheerders en de lokale snijders, vormgeven. Het ontwikkelen van nieuwe snijlocaties zien wij hierbij als een belangrijke oplossing voor het probleem.

Besluit terreinbeherende organisaties

In 2019 is gestart met een traject om gestalte te geven aan een nieuwe toekomst voor het snijden van zeegroenten in Zeeland. Bij dit traject zijn zowel terreinbeheerders, overheden, platform Toeristisch Ondernemend Zeeland als zeegroentesnijders betrokken. Dit traject heeft tot op heden helaas niet geleid tot een door alle partijen gedragen standpunt over de toekomst van deze voor iedereen zo belangrijke traditie.

Dit heeft ertoe geleid dat de terreinbeheerders ons vorig jaar hebben laten weten dat zij het snijden van zeegroenten gefaseerd af gaan bouwen in hun gebieden: uiterlijk in 2026 mag hier niet meer gesneden worden om hiermee meer rust te waarborgen voor broedende en foeragerende vogels in hun gebieden.

In het GS-besluit van 13 september 2022 hebben wij kennisgenomen van dit besluit van de terreinbeheerders. Het besluit van de terreinbeheerders heeft wel implicaties voor onze vergunningverlening: juridisch gezien kan Provincie Zeeland alleen een vergunning verlenen op grond van de Wet natuurbescherming als een terreineigenaar / terreinbeheerder vooraf toestemming geeft óf als het niet bekend is of deze toestemming gegeven gaat worden. Door het besluit van de drie terreinbeheerders is ons bekend dat er vanaf 2026 geen privaatrechtelijke toestemming wordt gegeven voor het snijden van zeegroenten in de gebieden die door deze organisaties beheerd worden. Dit betekent dat Provincie Zeeland uiterlijk in 2026 geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming meer kan verlenen voor deze locaties zolang hier geen overeenstemming over is bereikt met alle betrokken partijen.

Toekomst snijden zeegroenten

Vanwege het besluit van de terreinbeherende organisaties heeft het college van Gedeputeerde Staten op 13 september 2022 een principebesluit genomen om in ieder geval nieuwe snijlocaties te ontwikkelen langs de Oosterschelde: dit is volgens ons college een noodzakelijke stap om verzekerd te zijn van een nieuwe toekomst van het snijden van zeegroenten. Een eerste verkenning van alternatieve snijlocaties, die zowel buiten- als binnendijks liggen, is gepresenteerd tijdens het bestuurlijke overleg van 12 januari jl.

Deze eerste verkenning is niet limiterend en wij nodigen u uit hier suggesties voor te leveren, al dan niet na overleg met andere betrokken partijen. Zo is het college van Gedeputeerde Staten blij met het initiatief van Gemeente Tholen, Staatsbosbeheer en Het Zeeuwse Landschap om middels een gebiedsgerichte benadering alsnog te komen tot een oplossing voor diverse activiteiten rond Sint Philipsland en de Krabbenkreek, waaronder het snijden van zeegroenten. Wij vernemen graag de uitkomsten van dit traject en willen, indien nodig en juridisch mogelijk, graag meewerken aan het uitwerken of vastleggen van eventuele oplossingsrichtingen.

Stroomlijnen voorwaarden vergunning

Voor het snijden van zeegroenten in 2023 heeft ons college besloten om de vergunningsvoorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming voortaan te stroomlijnen met de voorwaarden van de terreinbeherende organisaties. Hierdoor ontvangt een vergunninghouder slechts één pakket aan voorwaarden bij zijn/haar vergunning. Afgelopen jaar kregen vergunninghouders namelijk zowel voorwaarden mee van Provincie Zeeland als van de betreffende terreinbeheerder. Dit leidde tot onnodige verwarring bij vergunninghouders. Wij willen benadrukken dat er vanuit Provincie Zeeland dus geen strengere voorwaarden gesteld zijn vergeleken met voorgaande jaren.

De drie terreinbeheerders hebben vanwege de effecten op broedende vogels bij ons aangegeven dat zij vanaf 2023 niet meer willen dat er vroeg in het broedseizoen gesneden wordt, ofwel dat er pas vanaf 1 juni gesneden mag gaan worden in hun terreinen. Omdat deze organisaties ook belang hechten aan behoud van de traditie van het snijden van zeegroenten stonden zij er wel voor open om de snijperiode te verlengen. Hierdoor kan er nu op Schouwen-Duiveland tussen 1 mei en 31 augustus gesneden worden, in andere snijgebieden kan er van 1 juni tot 31 augustus gesneden worden. Wij zijn ons ervan bewust dat de kwaliteit van zeegroenten afneemt in de loop van het jaar, afhankelijk van de weersomstandigheden. Wij verwachten echter dat met deze verlenging van het seizoen er in de meeste gebieden in ieder geval langer gesneden kan worden dan slechts één maand, waarbinnen anders gesneden had kunnen worden als wij de periode niet hadden aangepast.

Digitaal reserveringssysteem

Voor 2023 heeft ons college besloten om gebruik te maken van een digitaal reserveringssysteem dat speciaal voor het snijden van zeegroenten is ontwikkeld. Hiervoor heeft in 2022 een gebruikersonderzoek plaatsgevonden onder vergunninghouders van zeegroenten snijden. Het systeem is door deze vergunninghouders als gebruiksvriendelijk ervaren en wordt daarom in 2023 voor het eerst ingezet voor alle vergunninghouders. Groot voordeel voor vergunninghouders is dat zij in alle opgestelde snijgebieden mogen snijden en dus niet meer gebonden zijn aan één gebied. Vergunninghouders krijgen een digitale strippenkaart waarmee zij in een gebied naar keuze kunnen snijden gedurende het snijseizoen. Het voordeel voor terreineigenaren is dat er vooraf inzicht is in wie er waar en wanneer aan het snijden is. Na afloop van de snijperiode willen wij het gebruik van dit systeem evalueren.

Overleg tussen betrokken partijen

Komende maanden willen wij met alle betrokken partijen spreken over het zeegroenten snijden in 2023 en verder. Bij deze overleggen willen we per regio verkennen welke mogelijkheden er liggen voor deze activiteit, waarbij wij ons maximaal inzetten om de toekomst voor het snijden van zeegroenten veilig te stellen met minimaal effect op de natuur van de Oosterschelde. Bij de voorgaande én toekomstige overleggen wordt naar ons idee ruimte geboden voor een constructieve dialoog op basis van inhoud en feiten, waar u in uw brief ook om vraagt. Wij werken binnen deze overleggen aan een gedeelde kennisbasis met betrekking tot de effecten van zeegroenten snijden op de natuurwaarden. Zo bleek eerder dat er meerdere interpretaties mogelijk zijn over het rapport van Bureau Waardenburg. Daarom is er door Wageningen University & Research en het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (WUR en NIOZ) een peer review opgesteld over het rapport van Bureau Waardenburg om te bezien of de conclusie van dit rapport kan worden bevestigd (zie bijlagen). Uit de peer review komt naar voren dat Bureau Waardenburg een goede passende beoordeling heeft opgesteld op basis van de gegevens die op het moment van opstellen beschikbaar waren. Tegelijkertijd maakt de peer review niet duidelijk of het snijden van zeegroenten (significante) effecten heeft op de natuur van de Oosterschelde terwijl voor het duurzaam verlenen van een vergunning Wet natuurbescherming uitgesloten moet worden dat er significante effecten optreden. De conclusies van deze peer review worden samen met de broedvogelinventarisaties te zijner tijd besproken met alle betrokken partijen. Daarnaast gaan wij met Rijkswaterstaat in gesprek in het kader van het actualiseren van de beheerplannen. Wij zullen hier inbrengen om ook andere factoren mee te nemen die invloed hebben op de natuurwaarden.

Concluderend

In uw brief verzoekt u ons college om het genomen besluit van 13 september jl. in te trekken en te heroverwegen. Met onze inzet proberen wij deze Zeeuwse traditie te behouden. Als we onze vergunningverlening niet aanpassen, mogen de vergunninghouders in 2023 slechts snijden vanaf 1 juni tot en met 30 juni. Dit vinden wij veel te kort. We zien de toekomst van het snijden van zeegroenten in de ontwikkeling van nieuwe snijlocaties, maar willen ook met alle partijen onderzoeken of er écht geen mogelijkheden zijn binnen de bestaande snijlocaties. Hierbij willen wij in gezamenlijkheid met alle partijen middels sociale innovatieve methoden als co-creatie proberen de nieuwe snijgebieden zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor het snijden van zeegroenten. Zo willen we de Zeeuwse traditie van zeegroenten snijden een mooie nieuwe toekomst geven. Als college benadrukken wij het belang dat zowel u als de andere betrokken partijen blijven participeren in dit proces en hierbij ons helpen met het zoeken naar een mooie nieuwe toekomst voor het snijden van zeegroenten die door alle partijen gedragen wordt.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. L.M.L.M. Prevaes, waarnemend secretaris

Bijlagen:

1. Oplegnotitie WUR NIOZ;
2. Review WUR;
3. Review NIOZ.

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.